

antiquariaat
FOKAS HOLTHUIS

18 x
De Literaire
Loodgieters

nieuwsbrief 514

Speels, kleurrijk, eigenzinnig - zo kun je de uitgaven van *De Literaire Loodgieters* het best karakteriseren. In de jaren '80 maakten zij boekjes, voor hun eigen plezier en zonder commercieel oogmerk. Typograaf Ewald Spieker leerde de Loodgieters met loden letters werken. Hoogtepunt op typografisch vlak is de uitgave Beertje Bombazijn: een ingenieus zetsel, irisdruk op karton, deels uitgestanste vormen, als leporello met katoenen scharnieren. Experiment - zie Brief aan Opland - werd nooit geschuwd. De oplagen bedroegen in het begin - zoals de reeks verjaardagsboekjes voor schrijvers in 1983 - slechts enkele stuks, en later nooit meer dan hooguit enkele tientallen, ook al deden de colofons anders vermoeden. Deze lijst bevat een ruime keuze uit het fonds van *De Literaire Loodgieters*, afkomstig van Annette Assendelft, die vanaf de eerste uitgave nauw betrokken was.

'En met Hermans, hij heeft ook zo'n tic voor techniek, heb ik het meer over z'n schrijfmachineverzameling dan over zijn oeuvre.'

Pierre Roth, één van De Literaire Loodgieters

1 HERMANS (inl.), W.F. Willem Frederik Hermans' schrijfmachineverzameling. (Met een voorwoord van W.F. Hermans). Amsterdam, Drukhuis [= De Literaire Loodgieters], 1980. 23,1 x 15,7 cm. Cahiersteek. (32) p. Met de hand gezet uit vele lettercorpsen en gedrukt in een oplage van 20 genummerde exemplaren ('bovendien nog enkele op naam'). 1e druk. Rug *miniem* verschoten. **€ 1450**
* Exemplaar met handgeschreven, gesigioneerde opdracht van de inleider onder het colofon: 'voor Annette/ van/ Willem Frederik/ Parijs 16 aug '81'. Speelse uitgave, geheel in de geest van Hermans. Het boekje is het resultaat van een cursus zetten en drukken onder leiding van Ewald Spieker, in 1980 gevolgd door Jan Joosten, Pierre Roth en Peter van Wanrooij. De tekst is een opsomming van de diverse soorten schrijfmachines uit de collectie van W.F. Hermans.

DLL 1.

2 CARMIGGELT, S. Wat vind ik er nou zelf van. Amsterdam, Drukwerkplaats Ewald Spieker [= De Literaire Loodgieters], 1980. 15,0 x 11,0 cm. Geniet met door Carmiggelt handgeschreven omslag. (28) p. Met de hand gezet uit de Mercator en gedrukt door Pierre Roth en Ruud Broens in een oplage van 20 genummerde exemplaren ('en bovendien enkele op naam'). 1e druk. **€ 250**
* Dit is nummer 1 van de oplage. Zestien toelichtingen op eigen werk, gevat in een zeer charmant en zeldzaam boekje.

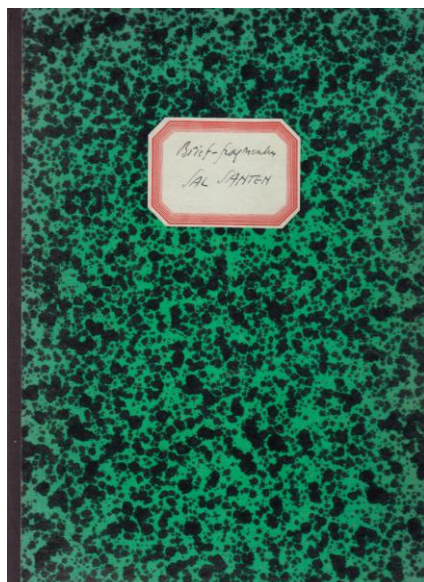
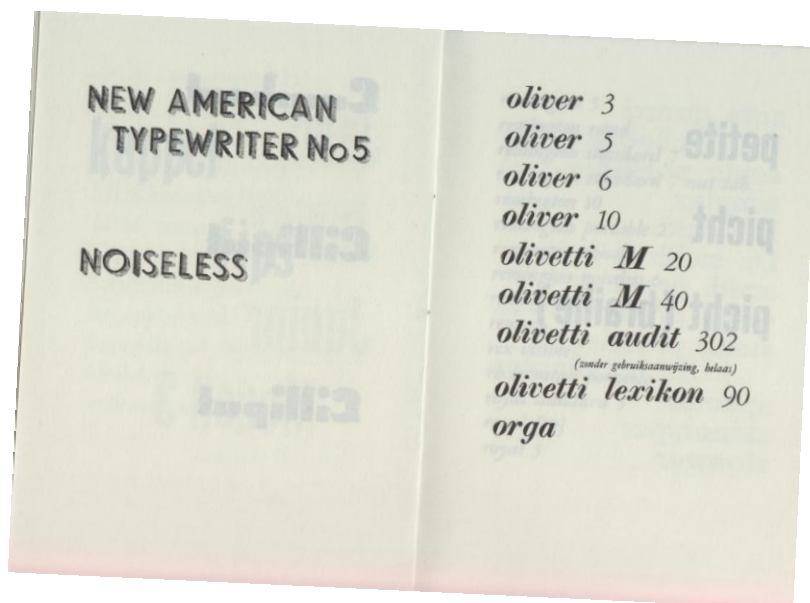
DLL 2.

3 REIJT, Vic van de De scheet in perkament gebonden. Amsterdam, De Literaire Loodgieters, 1980. 18,5 x 14,0 cm. Cahiersteek met aan randen gebrand omslag en rood plakzegel. (16) p. Met de hand gezet [uit de Arial of Helvetica?] en gedrukt in een oplage van 15 genummerde scheten ('plus enkele op naam'). 1e druk. **€ 300**
* H.S.-exemplaar. Mooi commentaar op het verschijnen van Komrij's bibliofiele boekje *De bibliofiel* ('gebonden in een soort leer, waarvan in vroeger tijden handtasjes werden gemaakt'). Eerder verschenen als onderdeel van 'Windhandel' in *Propria Cures* (25 oktober 1980).

DLL 3.

4 MALSEN, Willem van De blauwe plek. Amsterdam, Drukwerkplaats Ewald Spieker [= De Literaire Loodgieters], 1981. 22,0 x 15,8 cm. Karton met omslag van Tyneham Oil Painting Paper waarop een originele aquarel van de auteur. (24) p. Met de hand gezet en gedrukt in een oplage van 25 genummerde exemplaren ('waarvan enkele op naam'). 1e druk. **€ 200**
* Dit exemplaar is gesigioneerd door de auteur en op naam gedrukt voor Annette Assendelft. Eerste omvangrijke tekst van deze pers. Eerder verschenen in het tijdschrift *Kunst in Utrecht*.

DLL 4.

5 **SANTEN, Sal** "Brief-fragmenten". (Amsterdam, De Literaire Loodgieters, 1981). 31,5 x 21,8 cm. Halffinnen met handgeschreven titeletiket. (32) p. Met de hand gezet en gedrukt 'door Ada, Pierre en Ruud' in een oplage van 20 genummerde exemplaren ('plus enkele op naam'). 1e druk. € 200

* Dit exemplaar is op naam gedrukt voor Annette Assendelft. Alleen de op naam gedrukte exemplaren werden 'luxe gebonden': de band heeft (opzettelijk) de uitstraling van een archiefmap. Het titeletiket werd door de auteur met de hand geschreven. Elk van de drie brief-fragmenten is gesigneerd door de auteur.

DLL 5.

6 **HERMANS, W.F. Als: Sita van de WISSEL** Beertje Bombazijn. (Met een 'woordje vooraf' door Dick Hosselaar [= W.F. Hermans]). Amsterdam, De Literaire Loodgieters, 1981. 15,0 x 15,0 cm. Leporello. (12) p. Met de hand gezet en gedrukt op karton in een oplage van 'maximaal 50 [= (volgens JS:) 43 of 47; (volgens Pierre Roth:) 49] exemplaren'. 1e druk. € 2200

* Prachtig 'kinderboek' van Hermans, uitgelicht uit de iets eerder verschenen roman *Uit talloos veel miljoenen*, gedrukt en gebonden in de Drukwerkplaats Ewald Spieker, naar typografie van Pierre Roth en met indrukwekkende typografische illustraties van Lionel Prent [= Ewald Spieker]. Deze uitgave haalde zelfs de kranten; *NRC* schreef dat het boekje niet te koop was: 'Spieker spreekt van een goed uitgevoerde grap. Roth is afgelopen weekend dertig exemplaren naar W.F. Hermans in Parijs gaan brengen'.

DLL 7. JS 367.

7 **CARMIGGELT, S. Als: Karel BRALLEPUT** Sonnet. (Amsterdam, De Literaire Loodgieters, 1982). 18,2 x 12,7 cm. Ingehaaid met flappen. (8) p. Met de hand gezet en gedrukt in een oplage van 15 gesigeneerde exemplaren. 1e druk. € 200

* Eerder verschenen in *De Groene Amsterdammer* (2 november 1946) en volgens de auteur 'ten onrechte aan de vergetelheid ontrukkt'.

DLL 10.

8 **(CARMIGGELT, S.) Carmiggelt Bulletin 9.** (Hilversum, Carmiggelt-kring [= Amsterdam, De Literaire Loodgieters], 1983). 21,2 x 15,0 cm. Geniet. 12 p. Geïllustreerd. Vervaardigd in fotokopie [in een oplage van 57 exemplaren]. € 75

* De laatste bijdragen zijn ondertekend door 'De Commissie van Toezicht', Ruud Broens en Pierre Roth: over een in het concurrerende Carmiggelt-blad *Speciaal voor ons* gestarte en meteen gestaakte prijsvraagserie, die vanaf heden in het *Carmiggelt Bulletin* wordt voortgezet. De jury zou bestaan uit Jan Terlouw, W.F. Hermans en Simon Carmiggelt.

Deze aflevering van het lijfblad van de Carmiggeltkring is geheel *fake*: een *practical joke* van de Carmiggelt-liefhebbende Loodgieters, die de verzamelwoede op de hak namen.

DLL 13.

9 **CARMIGGELT, S. Als: Ds. J. HANEBRAYER** Stadsleed. Een handvol verzen. (Oldenzaal, Drukkerij Brouwer, 1952 [= Amsterdam, De Literaire Loodgieters, 1983]). 24,9 x 17,4 cm. Cahiersteek. (24) p. 'Typografische adviezen L.J. Swaanswijk'. Met de hand gezet uit de Volta Mager en gedrukt geel, wit, groen en zwart op zes soorten papier in een oplage van 500 [= 32] gesigeneerde exemplaren ten behoeve van de leden van het Carmiggeltgenootschap. 1e druk. € 300

* Zes humoristische gedichten van deze predikant uit Scherpenzeel, met een Ten geleide van dezelfde, die zich een dwerg noemt 'naast reuzen als Joost van den Vondel en Anthonie Donker'. Kleurrijke, speelse uitgave. *Bijgevoegd*: Getypte brief van De Literaire Loodgieters, d.d. 14 februari 1983, ter begeleiding van deze uitgave.

DLL 14.

10 MEYLING, Christine Portret van een Carmiggelt-fan. (Lelystad, Komitee ter Viering "Hans Frankfurter 35 jaar Carmiggelt-fan" [= Amsterdam, De Literaire Loodgieters], 1983). 20,6 x 14,7 cm. Geniet. (16) p. 'Vervaardigd op de persen van Elsevier' in een oplage van 125 [= 17] exemplaren. 1e druk. € 75

* Over de verzamelwoede van de wonderlijke zakenman Frankfurter. Eerder verschenen in *Vrij Nederland* (3 juni 1967).
DLL 16.

11 BELCAMPO Dichter. [Amsterdam], (Literaire Loodgieters, 1983). 15,7 x 10,2 cm. Cahiersteek. (8) p. Met de hand gezet en gedrukt in een oplage van 4 exemplaren ('waarvan 3 nietig zijn gemaakt'). 1e druk. € 400

* Dit is een met speldeprikjes nietig gemaakt exemplaar, gesigneerd op pagina (4): 'Belcampo/ 21 Juli '83'. Een gedicht van Belcampo, ontleend aan de hoes van het grammofonplaatje in de reeks 'Stemmen van schrijvers', voor het eerst afzonderlijk uitgegeven ter gelegenheid van de verjaardag van de auteur.

DLL 18.

12 WARREN, Hans Een avondje. [Amsterdam], (Literaire Loodgieters, 1983). 15,7 x 10,8 cm. Ingenaaid. (8) p. Met de hand gezet en gedrukt in een oplage van slechts 4 exemplaren ('waarvan 3 nietig zijn gemaakt'). 1e druk. € 200

* Dit exemplaar is met een rood stempeltje gemerkt 'PROEF'. De eerste vier regels van het gedicht 'Een avondje bij kardinaal Del Monte', uitgegeven ter gelegenheid van de verjaardag van de auteur.

DLL 26.

13 (DE LITERAIRE LOODGIETERS) Bibliografie van de uitgaven van De Literaire Loodgieters. Samengesteld door Rupi Borth [= Ruud Broens]. Amsterdam, (De Literaire Loodgieters), 1983. 21,0 x 14,8 cm. Geniet. 16 p. Vervaardigd in fotokopie in een oplage van 14 genummerde exemplaren. 1e druk. € 75

* Van *Willem Frederik Hermans' schrijfmachineverzameling* (1980) tot en met *Portret van een Carmiggelt-fan* (1983).

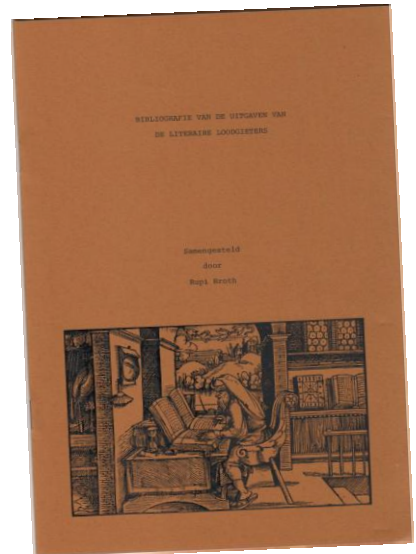
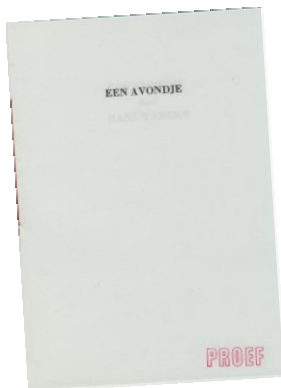
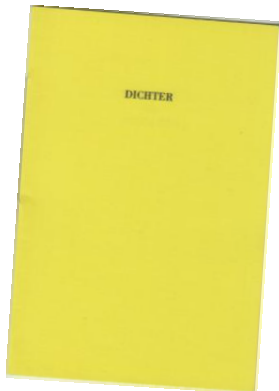
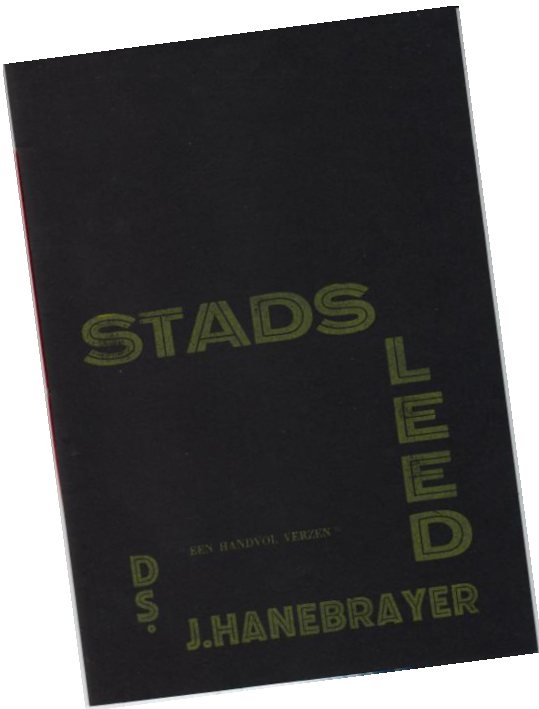
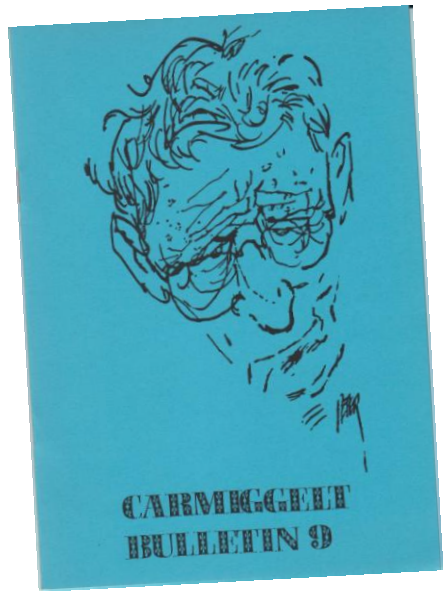
14 (DE LITERAIRE LOODGIETERS) Bibliografie van de uitgaven van De Literaire Loodgieters. Samengesteld door Rupi Borth [= Ruud Broens]. Amsterdam, (De Literaire Loodgieters), 1984. 21,0 x 14,8 cm. Geniet. 20 p. Vervaardigd in fotokopie in een oplage van 15 genummerde exemplaren. 2e, uitgebreide druk. € 75

* Van *Willem Frederik Hermans' schrijfmachineverzameling* (1980) tot en met Gerrit Komrij, *Per boot van Venetië naar Padua* (1983).

15 (BÉBERT) Bibliografie van de publikaties van Uitgeverij Bébert. Samengesteld door Rupi Borth [= Ruud Broens]. Amsterdam, (De Literaire Loodgieters), 1984. 21,0 x 14,8 cm. Geniet. 20 p. Vervaardigd in fotokopie in een oplage van 20 genummerde exemplaren. 1e druk. € 50

* Van *Prettige Kerstdagen & Gelukkig Nieuwjaar* (1979) tot en met Hans Andringa, *Negentien tekeningen* (1983).

DLL 37.

16 BOMANS, Godfried Brief aan Opland. (Amsterdam, De Literaire Loodgieters, 1984). 16,0 x 11,4 cm. Vier bladen plus één blad fotokopie in bedrukte envelop. Met de hand gezet en gedrukt in een oplage van 20 exemplaren. 1e druk. **€ 350**

* Geestige brief uit 1964 van Bomans aan de cartoonist over de bekende kleurenpen, 'maar ik wor gek van al die knipjes en ze schieten ook telkens terug'. De drukkers wilden deze in vier kleuren geschreven brief in 4-kleurendruk vervaardigen, 'hetgeen door technische problemen helaas niet mogelijk bleek te zijn'. De brief is nu in viervoud aanwezig: compleet in zwart gedrukt, deels in zwart gedrukt, in vier kleuren gedrukt en als zwart-wit fotokopie. Zeer geslaagde poging tot het maken van een origineel uitgaafje, van de letterlijke tekstweergave tot en met de in **blauw** en **rood** beschreven envelop, geadresseerd aan Annette Assendelft, met poststempel 'Amsterdam 19 XI 64'. Het colofon werd gedrukt op de binnenkant van de envelop.

DLL 43.

17 CARMIGGELT, S. De Directie. [Amsterdam], (De Literaire Loodgieters, 1985). 20,9 x 12,9 cm. Cahiersteek. (10) p. Met de hand gezet en gedrukt in roze voor de bezoekers van de Carmiggeltvriendenbijeenkomst op 12 januari 1985 in een oplage van 33 exemplaren ('de gereserveerde, doch niet op tijd opgeëiste exemplaren, werden vernietigd'). 1e druk. **€ 150**

* Dit exemplaar is gesigneerd door de auteur onder het colofon. *Bijgevoegd:* Met de hand gedrukte tegoedbon, uitgereikt aan bezoekers van de Carmiggeltbijeenkomst, goed voor een speciale uitgave van De Literaire Loodgieters. Echter: 'Deze bon is niet overdraagbaar'.

DLL 45.

18 CARMIGGELT, S. Het buitenlands overzicht. [Amsterdam], (De Literaire Loodgieters, 1985). 20,9 x 12,8 cm. Cahiersteek. (8) p. Met de hand gezet en gedrukt in oranje in een oplage van 20 exemplaren. 2e druk (1e druk verscheen in een oplage van 'één exemplaar, speciaal gedrukt voor Henk Visser te Haarlem'). **€ 200**

* Dit exemplaar is gesigneerd door de auteur onder het colofon.

DLL 46.